

jímž podání jsou podle § 16, odst. 2 téhož zákona oprávněny osoby, které jsou povolány zastupovati ji ve sporech před soudem civilním. Že žaloba soukromá nepochází od takových osob, stížnost netvrdí.

Čís. 5389.

Na prehlásenie obžalovaného, že nesúhlasí so zmätočnou sťažnosťou svojho otca, neľze vziať zreteľ, lebo ide o samostatný opravný prostriedok zákonného zástupcu.

(Rozh. zo dňa 4. októbra 1935, Zm III 237/35.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. B. pre zločin násilia proti orgánu vrchnosti odmietol zmätočnú sťažnosť otca obžalovaného ako neoznačenú podľa zákona a poznamenal

v d ŏ v o d o c h :

Na prehlásenie obžalovaného, že so zmätočnou sťažnosťou nesúhlasí, nebol vzatý zreteľ, pretože ide o samostatný opravný prostriedok zákonného zástupcu.

Čís. 5390.

Pouze dlužník — povinná strana ve hrozícím nebo již zavedeném exekčním řízení — může býti pachatelem přečinu podle § 1 zák. o maření exekuce.

Trestní zodpovědnost třetí osoby s tohoto hlediska nemůže býti založena ani skutečností, že ona osoba měla neomezenou plnou moc jednatí jménem dlužníkovým.

Byly-li zabaveny věci typicky zastupitelné, při nichž nezáleží na jejich identitě (cihly), mohou býti beztrestně (§ 3 zákona o maření exekuce) odnímány úřednímu nakládání (prodávány), jsou-li jen neustále nahrazovány nově vyrobenými kusy, takže exekčnímu soudu je stále k dispozici v zájemním protokole udaný počet věcí druhu tam uvedeného, s nímž může nakládati.

(Rozh. ze dne 5. října 1935, Zm I 31/35.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmätočnej stížnosti obžalovaného E. S. mladšího do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 26. října 1934, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 1 zákona o maření exekuce ze dne 25. května 1883, č. 78 ř. z., napadený rozsudek zrušil a obžalovaného zčásti obžaloby zprostil, zčásti přikázal věc okresnímu soudu v Liberci, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody :

Obžaloba neuvádí přesně, zda klade obžalovanému za vinu jako přečin podle § 1 zák. o mař. exek. dva činy, totiž, že při výkonu exekuce dne 13. prosince 1933 dal udati výkonnému orgánu, provádějícímu mobilární exekuci, počet uskladněných cihel v podniku na 86.000 cihel, ač jich ve skutečnosti bylo 116.000 kusů, čímž docílil, že výkonný orgán do zájemního protokolu zapsal a tedy zabavil pouze 86.000 kusů, a tak obžalovaný dalších 30.000 kusů před exekucí »odstranil«, a že dne 6. února 1934 prodal ze zabavených cihel 18.000 kusů za 5.800 Kč, či zda mu klade za vinu pouze tento druhý čin a první uveden byl pouze jako důkaz o úmyslu obžalovaného mařiti exekuci. Této druhé eventualitě svědčilo by v enuciátě obžaloby udání času spáchaného činu (únor 1934) a v důvodech odůvodnění subjektivní stránky zažalovaného přečinu, prvé však žalobní děj v důvodech obžaloby uvedený, líčící souvisle oba činy, bez bližšího označení, že zažalovaný přečin je spatřován pouze ve druhém. V každém případě nejasné znění obžaloby připouští výklad, že zažalovány byly oba činy, a soud proto, nechtěje zatížití rozsudek zmatekem podle § 281, č. 7 tr. ř., totiž nevyčerpáním obžaloby, hodnotil oba činy s hlediska přečinu podle § 1 zák. o mař. exek. a shledal v obou trestnou činnost ve smyslu citovaného přečinu, totiž odstranění, resp. vzdání se předmětů majetkových v úmyslu zmařiti zčásti uspokojení vymáhajícího věřitele.

Právem vytýká zmateční stížnost celému rozsudku zmatek podle § 281, č. 9 a) tr. ř. (nesprávně též č. 10), totiž nedostatek objektivní skutkové podstaty přečinu podle § 1 zák. o mař. exek., dovozujíc, že obžalovaný nebyl dlužníkem v exekuci, o niž šlo, a proto jako pachatel přečinu podle § 1 zák. o mař. exekuce nemůže přicházeti vůbec v úvahu.

Soud zjistil, že exekuce byla vedena proti E. S. staršímu, otci obžalovaného, přes to však uznal obžalovaného vinným přečinem podle § 1 zák. o mař. exek. a odůvodnil to tím, že obžalovaný měl neobmezenou plnou moc jednati jménem svého otce. Ustanovení § 1 zák. o mař. exek. mluví však výslovně o tom, že pachatel jedná v úmyslu, aby zmařil uspokojení svého věřitele, za exekuce j e m u hrozící a stanoví skutkovou podstatu tak jasným a určitým způsobem, že nemůže býti sporu o tom, že pouze dlužník — povinná strana ve hrozícím nebo již zavedeném exekučním řízení — může býti pachatelem. Vzhledem k tomuto jasnému znění zákona nemůže založiti trestní zodpovědnost ani soudem zjištěná skutečnost, že obžalovaný měl neobmezenou plnou moc jednati jménem svého otce (víd. sb. 1332/90). Výrok rozsudečný, který nepřevzal z enuciátu žaloby slova »svého« věřitele a exekuce proti »němu«, neobsahuje již ani veškeré znaky skutkové podstaty přečinu podle § 1 zák. o mař. exek.

O spoluvinu podle § 5 tr. z. na přečinu podle § 1 zákona o mař. exekuce nemůže na straně obžalovaného jíti, protože k tomu by bylo zapotřebí trestné činnosti hlavního vinníka — exekučního dlužníka —

v souzeném případě E. S. staršího, kterou ani obžaloba netvrdí a která se také z výsledků hlavního přelíčení nepodává. Tím však, že obžalovaný nemůže být pachatelem přečinu podle § 1 zák. o mař. exek., padá vůbec trestnost jeho prvního činu, totiž »odstranění«, vlastně zatajení 30.000 cihel, které nemožno podřadit pod skutkovou podstatu nějakého jiného trestného činu před soud příslušejícího. Proto v tomto směru bylo nutno rozsudek zrušit a vynést ihned rozsudek osvobozující.

Jinak je tomu u druhého zjištěného činu obžalovaného, totiž prodeje exekučně zabavených 18.000 cihel J. H. Zde přichází v úvahu ustanovení § 3 zák. o mař. exek.; činu trestného podle tohoto ustanovení se může dopustit i osoba třetí, od dlužníka rozdílná. Zmateční stížnost snaží se sice výtkou zmatku podle § 281, č. 5 tr. ř. dovodit, že soud nezjistil, že obžalovaný dal rozkaz, aby cihly pro J. H. byly vzaty ze zabavených cihel, leč přehlíží, že soud zjistil na základě doznání obžalovaného v přípravném vyhledávání, že vzal cihly pro H. z cihel exekučně zabavených.

Nejvyšší soud nemůže však na základě skutkových zjištění prvního soudu rozhodnout ve věci samé, protože soud, vycházející z nesprávného právního názoru, právem zmateční stížností s hlediska zmatku § 281, č. 9 a) tr. ř. vytýkaného, nezjistil vůbec, zda v cihelně byly prodávány hotové cihly v důsledku nepřetržité výroby neustále nahrazovány nově vyrobenými cihlami, a zda zejména oněch 18.000 cihel, prodaných J. H-ovi bylo ihned takto nahrazeno. Okolností tou se obžalovaný hájil a okolnost ta je také obsahem spisů napovězena a pro posouzení viny obžalovaného rozhodná. Byla-li by soudem zjištěna, nebyla by splněna ani skutková podstata přestupku podle § 3 zák. o mař. exek. Šloť o zabavení cihel, věci to typicky zastupitelných, v cihelně, kde jsou neustále vyráběny nové cihly a hotové cihly rozprodávány. Podle § 253 ex. ř. vykoná se zabavení hmotných věcí tím, že výkonný orgán je v zájemním protokole zapíše a popíše. Jde-li o věci zastupitelné, napíše výkonný orgán pouze množství a druh (pálené, červené cihly a pod.). Již z toho a dále z povahy věcí zastupitelných je patrné, že v takovém případě nejsou zabaveny individuálně určité cihly, nýbrž pouze určitý počet cihel určitého druhu, který má sloužit k uspokojení vymáhané pohledávky. Cihly, které byly na místě v době zabavení, mohou být prodávány, jen když jsou neustále nahrazovány nově vyrobenými cihlami, takže exekučnímu soudu je stále k dispozici v zájemním protokole udaný počet cihel druhu tam udaného, s nímž může nakládati. Prodané cihly vystupují ze zástavy a na jejich místo vstupují cihly nově vyrobené a stávají se předmětem exekuce (toto pojetí naznačil nejvyšší soud již v rozhodnutí č. 2459 Sb. n. s.). V souzeném případě bylo by o vině obžalovaného možno mluvit tím méně, byla-li by zjištěna pravdivost tvrzení obžalovaného, že po odprodeji 18.000 kusů cihel H-ovi ještě zbývalo 98.000 cihel, tedy stále ještě více než zabavených 86.000 cihel.

Bylo proto zmateční stížnosti, pokud směřuje proti výroku odsuzujícímu pro prodej zabavených cihel J. H. vyhověti, rozsudek v tomto

směru zrušiti a věc přikázati podle § 288, odstavec 2, č. 3 tr. ř. příslušnému okresnímu soudu v Liberci, aby ji znovu projednal s hlediska přestupku podle § 3 zák. o mař. exek. a rozhodl.

Čís. 5391.

Osmidenní lhůta ku provedení zmateční stížnosti běží ode dne doručení opisu rozsudku i tehdy, žádal-li stěžovatel za opis rozsudku před ohlášením zmateční stížnosti.

V pouhém prohlášení, že strany pro případ, že by došlo k vynesení rozsudku, spokojují se s doručením rozsudku v jazyku státním, nelze ani objektivně shledávati žádost za skutečné doručení rozsudku, ani po stránce subjektivní předpokládati, že strana tímto prohlášením vůbec zamýšlela takovou žádost projeviti.

(Rozh. ze dne 8. října 1935, Zm II 309/35.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl stížnost soukromého žalobce do usnesení krajského soudu trestního v Brně ze dne 25. června 1935, jímž byla zamítnuta zmateční stížnost stěžovatelova do rozsudku téhož soudu ze dne 7. června 1935, jímž byl obžalovaný podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin pomluvy podle § 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n.

Důvody :

Napadeným usnesením nalézacího soudu byla zmateční stížnost soukromého žalobce, jeho zástupcem dne 7. června 1935 hned po vynesení rozsudku ohlášená, podle § 1, č. 2 zák. č. 3/1878 ř. z. zamítnuta, protože ani při opovědi ani později nebyla provedena.

Proti tomu namítá stěžovatel, že mu opis rozsudku ještě nebyl doručen, ačkoliv o něj žádal, a že proto hledíc k ustanovení § 285, odst. 1 tr. ř. lhůta ku provedení zmateční stížnosti ještě neuplynula. Stěžovatel sice sám ve shodě s protokolem o hlavním přelíčení netvrdí, že při opovědi zmateční stížnosti výslovně žádal za doručení opisu rozsudku, leč spatřuje žádost za opis rozsudku v tomto záznamu protokolu o hlavním přelíčení: »Strany se vzdávají doručení rozsudku v řeči německé a prohlašují, že jsou srozuměny s doručením pouze v jazyku českém.« Podle obsahu protokolu, jakož i podle výsledků konaného šetření došlo k tomuto prohlášení před skončením průvodního řízení.

Je sice správné, že osmidenní lhůta ku provedení zmateční stížnosti běží podle § 285 tr. ř. ode dne doručení opisu rozsudku i tehdy, žádal-li stěžovatel za opis rozsudku před ohlášením zmateční stížnosti, leč taková žádost není v uvedeném prohlášení zástupce soukromého žalobce zahrnuta.

Podle konaného šetření došlo k onomu prohlášení z iniciativy předsedy, který chtěl zjistiti, bude-li pro případ vynesení rozsudku třeba